

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор
з науково-методичної та навчальної роботи
_____ О.Б. Жильцов
" _____ " _____ 2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ОДФ.1 ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ
(Модуль II. Психологія вищої школи)**

спеціальність 8.02020401 «Музичне мистецтво»

Педагогічний інститут

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 2973
_____
(підпис) (повна назва посади)
« » 20 16 р.

Київ – 2016 рік

УДК
ББК

Педагогіка і психологія вищої школи (модуль II. Психологія вищої школи): роб. навч. прог. [для студентів спеціальності 8.02020401 «Музичне мистецтво»] / уклад. В.І.Юрченко, Л.А. Терещенко. – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2016.

Розробники:

ЮРЧЕНКО Віктор Іванович, кандидат психологічних наук, професор кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

ТЕРЕЩЕНКО Людмила Анатоліївна, кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник, старший викладач кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки та психології

Протокол від 7 вересня 2016 року № 1

Завідувач кафедри педагогіки та психології

 Іванюк Г.І.

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи

 Машовець М.А.

© КУ імені Бориса Грінченка, 2016 рік

© Педагогічний інститут, 2016 рік

ЗМІСТ

Опис навчальної дисципліни.....	4
Мета та завдання навчальної дисципліни.....	5
Програма навчальної дисципліни.....	6
Структура навчальної дисципліни.....	7
Теми семінарських занять.....	8
Самостійна робота	8
Методи навчання.....	10
Методи контролю.....	10
Розподіл балів, які отримують студенти.....	10
Методичне забезпечення.....	11
Рекомендована література.....	12
Навчально-методична карта дисципліни «Психодіагностика»	13

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів - 6	Галузь знань <i>0202 Мистецтво</i>	Формування фахових компетентностей	
	Спеціальність <i>8.02020401 «Музичне мистецтво»</i>		
Модулів – 4	Академічна кваліфікація: магістр музичного мистецтва Професійна кваліфікація: викладач музичних дисциплін	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90 год.		1-й	Семестр
	11-й	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4	Освітній рівень: <i>другий (магістерський)</i>	8 год.	
		Семінарські	
		8 год.	
		Модульний контроль	
		4 год.	
		Самостійна робота	
		40 год.	
		Семестровий контроль	
30 год.			
Вид контролю: іспит			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета модулю «Психологія вищої школи» – забезпечити загальну теоретичну підготовку магістрантів у галузі психології вищої школи, яка слугуватиме основою для їхньої практичної роботи, що пов'язана з викладацькою діяльністю.

Завдання дисципліни:

- опанування знаннями про психологічні особливості студентського періоду життя людини;
- усвідомлення закономірностей професійного становлення та особистісного зростання майбутніх фахівців;
- вивчення психологічних аспектів навчання і виховання студентської молоді;
- усвідомлення психологічних особливостей науково-педагогічної діяльності та шляхів її опанування;
- сприяння професійному самовизначенню і набуття студентами професійно-педагогічної ідентичності;
- розвиток таких якостей особистості, що мають для майбутнього викладача професійне значення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент-магістрант повинен **знати:**

- предмет, завдання і методи психології вищої школи;
- загальну психологічну характеристику студентського віку;
- психологію студентської групи;
- психологічні засади управління навчальним процесом у ВНЗ;
- психологічний аналіз учіння студентів;
- психологію виховання студентської молоді;
- психологія педагогічної комунікативної взаємодії викладача зі студентами;
- психологічний аналіз конфліктів у педагогічній взаємодії, шляхи їх запобігання та вирішення;
- психологію діяльності та особистості викладача вищої школи;

уміти:

- засвоїти понятійний апарат цієї галузі психологічної науки;
- опанувати систему психологічних знань і набути практичних умінь аналізу й оцінки психологічних явищ, які породжуються умовами навчально-виховного процесу у ВНЗ;
- удосконалювати навички самостійної навчальної роботи, вміння опрацьовувати наукові літературні джерела;
- на основі самопізнання формувати власний стиль науково-педагогічної діяльності та професійного спілкування.

3. Програма навчальної дисципліни ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Тема 1. Психологія вищої школи, її предмет, завдання і методи

Психологія вищої школи як галузь психологічної науки, її предмет. Завдання психології вищої школи відповідно до Закону України «Про вищу освіту», «Національної Доктрини розвитку освіти в Україні», «Державної програми розвитку освіти України на 2005-2010 роки». Основні напрями реформування освіти XXI століття та проблеми сучасної психології вищої школи. Зв'язок психології вищої школи з іншими галузями психологічних знань.

Класифікація методів збору емпіричних психологічних фактів. Методи інтерпретації одержаних даних. Етика психолога-дослідника. Поняття про методіку психологічного дослідження. Дослідницькі вміння викладача вищої школи.

Тема 2. Загальна психологічна характеристика студентського віку

Психологічна характеристика студентства як періоду пізньої юності або ранньої дорослості (психофізіологічні особливості, протиріччя, соціальна ситуація розвитку, психологічні новоутворення). Вищий навчальний заклад – один з провідних факторів соціалізації студента як фахівця. Адаптація студента до навчання у вищій школі, її види та умови ефективності. Типологічні особливості студентів, що виявляються в навчально-професійній діяльності та поведінці. Врахування психологічних особливостей юнацького віку в співпраці зі студентами.

Тема 3. Психологія педагогічної комунікативної взаємодії викладача зі студентами

Роль педагогічного спілкування в розв'язанні соціально-моральних завдань професійної підготовки майбутнього фахівця. Виховна позиція викладача в педагогічній комунікативній взаємодії: розуміння, визнання і прийняття студента. Активне рефлексивне слухання та «Я-повідомлення» в комунікативній взаємодії. Діалогічне спілкування, його характеристика та роль у регулюванні протиріч у педагогічній взаємодії.

Тема 4. Психологія діяльності та особистості викладача вищої школи

Психологічна характеристика науково-педагогічної діяльності та особистості викладача вищої школи, аналіз його професійної компетентності та майстерності. Особливості професійної самосвідомості (рефлексивності) викладача. Вплив «Я-концепції» викладача на його науково-педагогічну діяльність. Науково-педагогічна творчість, її особливості. Умови імпровізації в науково-педагогічній діяльності. Культура педагогічного мислення.

Характеристика педагогічних здібностей. Особливості діяльності викладача при різних стилях взаємодії. Типологія викладачів.

Педагогічна етика. Вимоги студентів до викладача.

Шляхи формування педагогічної майстерності і підвищення рівня професіоналізму викладача вищої школи.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма													
	усього	у тому числі						усього	у тому числі					
		л	с	п	інд	с.р.	МКР		л	с	п	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.														
Тема 1. Психологія вищої школи, її предмет, завдання і методи	14	2	2			10								
Тема 2. Загальна психологічна характеристика студентського віку	16	2	2			10	2							
Тема 3. Психологія педагогічної комунікативної взаємодії викладача зі студентами	14	2	2			10								
Тема 4. Психологія діяльності та особистості викладача вищої школи	16	2	2			10	2							
Разом за змістовим модулем 2	60	8	8			40	4							
Іспит	30													
Усього годин	90	8	8			40	4							

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Професійне становлення особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою	2
2	Психологія студентської групи	2
3	Психологічний аналіз учіння студентів	2
4	Психологічний аналіз конфліктів у педагогічній взаємодії, шляхи їх запобігання та вирішення	2

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
1	<p>Тема 1. Психологія вищої школи, її предмет, завдання і методи</p> <p>А. Опрацювати першоджерела (конспект, тези)</p> <p>Бех І.Д. Принципи сучасної освіти // Педагогіка і психологія: Вісник АПН України. – 2005. - № 4. – С. 5-27.</p> <p>Гаженко О.П. Соціальні очікування старшокласників та їх батьків від системи вищої освіти // Практична психологія та соціальна робота. – 2002. - №4. – С. 23-25.</p> <p>Григорович Л.А. Психологические дисциплины в магистратуре как средство формирования профессионально-педагогического сознания // Психология в вузе. – 2005. - №1. – С. 45-50.</p> <p>Подольак Л.Г., Юрченко В.І. Психологічна підготовка майбутнього викладача як передумова гуманізації і демократизації вищої освіти // Освіта і управління. – 2006, т.9. – № 3-4. – С. 99-107.</p> <p>Сисоєва С.О. Сучасні аспекти професійної підготовки вчителя // Педагогіка і психологія: Вісник АПН України. – 2005. - № 4. – С. 60-66.</p> <p>Татенко В.О. Суб'єктна парадигма у психології освіти // Педагогіка і психологія: Вісник АПН України. – 2004. - №2. – С.11-23.</p> <p>Шейко С. Національні та загальнолюдські засади реформування сучасної вищої освіти в Україні // Вища освіта України. - 2005. - №3. - С. 32-39.</p>	10	5
2	<p>Тема 2. Загальна психологічна характеристика студентського віку</p> <p>1. Скласти психологічний портрет «ідеального», на Вашу думку, студента.</p> <p>2. Запропонувати програму підвищення рівня соціально-</p>	10	5

	<p>психологічної адаптації студентів.</p> <p>3. Визначити самооцінку студентів, які важко адаптуються до навчання, студентів тривожних, емоційно-напружених (застосувати тести вимірювання самооцінки, локусу-контролю, індивідуальних особливостей, які пов'язані з темпераментом).</p> <p>4. Нижче наведені виділені І.С. Коном механізми самооцінки:</p> <p>1) Засвоєння суб'єктом оцінки його іншими людьми (як безпосереднє відображення чужих оцінок, так і орієнтація на те, як індивід уявляє собі ці оцінки, а також орієнтування на генералізованого іншого).</p> <p>2) Соціальне порівняння – індивід усвідомлює й оцінює себе, порівнюючи з іншими людьми.</p> <p>3) Самоатрибуція – індивід формує думку про себе і про свої внутрішні стани, спостерігаючи й оцінюючи свою поведінку в різних ситуаціях.</p>														
3	<p>Тема 3. Психологія педагогічної комунікативної взаємодії викладача зі студентами</p> <p>1. Розкрити зміст основних понять теми.</p> <p>2. Переведіть основну інформацію теми у мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).</p>	10	5												
4	<p>Тема 4. Психологія діяльності та особистості викладача вищої школи</p> <p>1) Сформулювати основні правила ділового етикету викладача ВНЗ.</p> <p>2) На основі спостереження за педагогічною діяльністю найкращого, на Вашу думку, викладача факультету (інституту), визначте особливості його індивідуальності та педагогічної майстерності, які сприятливо впливали на професійне навчання студентів.</p> <p>3) Заповнити табл. 1 професійних і особистісних якостей викладача вищої школи.</p> <p style="text-align: right;">Таблиця 1</p> <p style="text-align: center;">Викладач очима студентів</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">№з/п</th> <th style="text-align: center;"><i>Професійні та особистісні якості викладача</i></th> <th style="text-align: center;">Оцінка</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">1.</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2.</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">....</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	№з/п	<i>Професійні та особистісні якості викладача</i>	Оцінка	1.			2.			....			10	5
№з/п	<i>Професійні та особистісні якості викладача</i>	Оцінка													
1.															
2.															
....															
	Разом	40	20												

7. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція), семінари, пояснення, розповідь, бесіда, дискусія.
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація за допомогою мультимедійної дошки.
- *Практичні*: вправ, моделювання ситуацій, вирішення проблемних завдань.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; пізнавальні ігри; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

8. Методи контролю

Тестовий контроль, модульні контрольні роботи, графічні роботи, самооцінка і самоаналіз.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота					Макс. балів	Сума
Форми роботи	Змістовий модуль 1					60+ 40 іспит
Лекції	T1	T2	T3	T4		
	1	1	1	1	4	
Семінарські заняття	10+1	10+1	10+1	10+1	44	
Самостійна робота	5	5	5	5	20	
МКР	25		25		50	
ВСЬОГО – 118 б. РК-1,96						

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка ECTS	Значення оцінки	Оцінка за шкалою університету	За національною шкалою
A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками	90 – 100 балів	відмінно
B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	82 – 89 балів	добре
C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	75 – 81 балів	
D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	69 – 74 балів	задовільно
E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	60 – 68 балів	
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	35 – 59 балів	незадовільно
F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	1– 34 балів	

10. Методичне забезпечення

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ мультимедійні презентації;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.

11. Рекомендована література

Основна література

1. Педагогіка і психологія вищої школи : навч.-метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни / Державна податкова адміністрація України, Національна академія держ. податкової служби України ; уклад. Л. М. Петренко. - Ірпінь : [б.в.], 2007. - 78 с.
2. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи. Практикум: Навч. посібник / Л.Г. Подоляк, В.І.Юрченко. – К.: Каравела, 2007. – 336 с.
3. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: Навч. посібник для магістрантів і аспірантів / Л.Г.Подоляк, В.І. Юрченко. – К.: ТОВ «Філ-студія», 2006. – 320 с.
4. Практична психологія в системі вищої школи [Текст] : колект. моногр. / [С. О. Ставицька та ін.] ; за ред.: Т. В. Бушуєвої, С. О. Ставицької ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Ін-т соціол., психології та упр., Каф. практ. психології та психотерапії. - К. : Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова , 2012. - 303 с.
5. Руснак І. С. Педагогіка і психологія вищої школи : навчально-методичний посібник / І. С.Руснак, М. Г. Іванчук ; Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. - 2-ге вид., доп. - Чернівці : Букрек, 2009. - 176 с.
6. Туркот Т. І. Психологія і педагогіка вищої школи : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Т. І. Туркот. - 2-ге вид. - Херсон : Олді плюс, 2013. - 515 с.
7. Чернілевський Д.В. Педагогіка та психологія вищої школи: Навч. посібник / Д.В.Чернілевський, М.І. Томчук. – Вінниця: Вінницький соціально-економічний ін-т ун-ту «Україна», 2006. – 402 с.
8. Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Курс лекцій / В.В. Кудіна, В.І. Юрченко. – К.: КСУ, 2004. – 176 с.

Додаткова література

1. Головінський І.З. Педагогічна психологія: Навч. посібник. – К.: Аконіт, 2003. – 288 с.
2. Машенко Н. І. Основи педагогіки і психології вищої школи: Курс лекцій. - 2-е вид., доп. й перероб. – Кременчук, 2006. – 272 с.
3. Мороз О.Г. Викладач вищої школи: психолого-педагогічні основи підготовки / О.Г. Мороз, О.С. Падалка, В.І. Юрченко; за заг. ред. О.Г. Мороза. – К.: НПУ, 2006. – 206 с.
4. Пидкасистый П.И. Психолого-дидактический справочник преподавателя высшей школы. – М.: Педагогическое общество России, 1999. – 354 с.
5. Практикум з навчальної дисципліни "Педагогіка і психологія вищої школи" : [навч.-метод. посіб.] / [уклад.]: Соловей М. І., Кудіна В. В., Спіцин Є. С. - К. : Ленвіт, 2013. - 71 с.
6. Семиченко В.А. Психологія педагогічної діяльності: Навч. посібник для студ. вищих пед. навч. закл. – К.: Вища школа, 2004. – 336 с.

**Навчально-методична карта дисципліни „Педагогіка і психологія вищої школи
(модуль II. Психологія вищої школи)”
(рік підготовки – 1, семестр – 11)**

**Разом: 90 год., лекції – 8 год., семінарські заняття – 8 год., модульний контроль – 4 год., самостійна робота - 40 год.,
семестровий контроль – 30 год. екзамен**

Модулі	Змістовий модуль II			
Назва модуля	ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ			
Кількість балів за модуль	118 балів			
Лекції	1	2	3	4
Теми лекцій	Тема 1. Психологія вищої школи, її предмет, завдання і методи 1 бал	Тема 2. Загальна психологічна характеристика студентського віку 1 бал	Тема 3. Психологія педагогічної комунікативної взаємодії викладача зі студентами 1 бал	Тема 4. Психологія діяльності та особистості викладача вищої школи 1 бал
Теми семінарських занять	Професійне становлення особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою 11 балів	Психологія студентської групи 11 балів	Психологічний аналіз конфліктів у педагогічній взаємодії, шляхи їх запобігання та вирішення 11 балів	Психологічний аналіз учіння студентів 11 балів
Самостійна робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 25 балів		Модульна контрольна робота 2 25 балів	
Підсумковий контроль	Екзамен			

$$K = 118 : 60 = 1,9$$

